

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 2 (403)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
19 січня 2016 року

СВЯТКОВИЙ НАСТРІЙ

КРАЩИЙ СТУДЕНТ-ВОЛОНТЕР

КОЛЯДКАМИ ТА ЩЕДРІВКАМИ ПРИВІТАЛИ КОЛЕГ

Яна-Марія ЯЩИШИН, студентка 4 курсу медичного факультету

Стор. 6

У НОМЕРІ

Стор. 5

ПІСЛЯ РЕМОНТУ КОРПУС МОВ НОВИЙ

Наш університет взяв в оренду цей корпус у ТНЕУ і в стислі терміни здійснили косметичний ремонт. З

надто великих аудиторій зробили менші за розміром, більш пристосовані для навчання, стіни побілили, пофарбували, підлоги полакували, налагодили систему тепловодопостачання, привели до ладу сантехніку... Словом, зробили все, щоб студенти вчилися в гарних умовах.

Стор. 11

ПАМ'ЯТІ ДРУГОГО РЕКТОРА ТДМУ, ДОЦЕНТА ІВАНА ІЛЛІЧА ГЕТЬМАНА

Як перспективного, талановитого науковця, клініциста та організатора 25 жовтня 1972 року доцента І.І.Гетьмана призначили ректором

Тернопільського державного медичного інституту. Доля відвела йому трохи більше восьми років...

Творчі представники Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського порадували всіх театралізованим дійством і щирою колядою. Учасники хору ВНЗ та драматичної студії «Арт-драмівці» розпочали свої віншування 11 січня цього року з адміністративного корпусу вишу. Виступ став приємним сюрпризом для всіх і створив святковий настрій на початку робочого тижня.

У виконанні викладачів і студентів прозвучали відомі та давні колядки й щедрівки, зокрема, «Щедрик» в обробці Миколи Леонтовича, «Нова радість» в обробці Миколи Колеси, «Пречистая Діва» в обробці Володимира Якимця (керівника вокальної формації «Пікардійська терція»), «Народився Бог на санях» на слова Бог-

дана-Ігоря Антонича та музику відомого сучасного кобзаря Василя Жданкіна.

«Вдячні вам за чудове колядування та вертеп. Ви всі – надія нашого ВНЗ, а ще надія нашої України, адже бережете й популяризуєте національні традиції. Обіцяю, що університет і надалі підтримуватиме вас у творчій діяльності», – наголосив ректор ТДМУ, професор Михайло Корда.

Зазначимо, що хор ТДМУ під керівництвом студента другого курсу Ярослава Запотоцького поступово набуває чудової співочої форми і в майбутньому буде радувати ще не одним професійним виступом.

«До цього дійства учасники хору готувалися впродовж двох місяців. Викладачі та студенти завжди зайняті, адже навчальний процес забирає багато часу та зусиль. (Продовження на стор. 2)

КОЛЯДКАМИ ТА ЩЕДРІВКАМИ ПРИВІТАЛИ КОЛЕГ

(Закінчення. Початок на сторінці 1)

Попри це, вони знаходили час, аби прийти на репетиції. Перші спроби зібрати хор були ще позаминулого року. Торік бажання співати виявили 45 осіб, а це вже досить солідна кількість. Викладачі та студенти займаються разом, що допомагає їм краще зрозуміти один одного. Ми радо приймемо і тих, хто ще захоче влитися в нашу співочу родину», — зазначив Ярослав Запотоцький.

До речі, юний керівник хору має музичну освіту, зокрема закінчив Тернопільське музичне училище імені С.Крушельницької, але бажання бути медиком

взяло вгору. В ТДМУ Ярослав отримав можливість поєднати здобуття омріяної професії з творчою реалізацією.

В університеті також діє драматична студія «Арт-драмівці», якою керує Світлана Матвіїшин. Свою діяльність гурток розпочав у жовтні 2015 року. Нині шанувальники театрального мистецтва готують постановку, присвячену герою Небесної Сотні, яку невдовзі побачать викладачі і студенти нашого університету.

**Яніна ЧАЙКІВЬСЬКА,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

ГРОМАДА СЕЛА ГНИЛИЦІ ЗАВІТАЛА ДО НАШОГО ВНЗ ІЗ РІЗДВЯНИМИ ВІНШУВАННЯМИ

До Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського 11 січня завітала делегація села Гнилиці, що в Підволочиському районі, на чолі із сільським головою Ільком Стахурським, аби привітати керівництво та колектив вишу з Новим роком і Різдвом Христовим. Вони колядували й віншували, сповіщаючи радісну звістку про народження Спасителя.

Принадно зазначити, що в Гнилицях діє навчально-практичний центр первинної медико-санітарної допомоги, який ТДМУ заснував у жовтні 2010 року. Це дало змогу значно покращити надання медичних послуг сільським мешканцям.

З ініціативи Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського такі центри створили в п'яти населе-

них пунктах, а саме у Зарубинцях Збарзького, Гнилицях Підволочиського, Великому Говиліві Тербовлянського, Кокошинцях та Увислі Гусятинського районів. Їх відкриття та діяльність відбувається в рамках проекту

«Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Тут створили всі умови, аби сюди могли приїжджати на практику студенти та інтерни медуніверситету.

Прес-служба ТДМУ

У ДОБРУ ПУТЬ!

ВИПУСКНИКИ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ОТРИМАЛИ ДИПЛОМИ

Урочисте засідання вченої ради Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського з нагоди четвертого випуску провізорів фар-

мацевтичного факультету заочної форми навчання відбулося 29 грудня цього року під головуванням ректора, професора Михайла Корди.

Особливі хвилювання переповнювали усіх присутніх майбутніх фармацевтів, адже вони отримували свої дипломи напередодні Нового року. Ця подія ознаменувала їх успішний поступ у майбутньому.

До випускників з вітальним словом і побажанням всього найкращого звернувся ректор ТДМУ, професор Михайло Корда, який наголосив на важливості професії провізора.

«Сьогодні у вас урочисте й важливе свято. На шляху вашого професійного зростання будуть траплятися перешкоди і небезпеки, але я впевнений у тому, що ви з гідністю впораєтеся з ними, адже отримали фундаментальні знання в нашому університеті з фармації. Пам'ятайте, що найбільше щастя та цінність у житті людини — це здоров'я, яке завжди було дорожчим за всі скарби світу. Фармація виникла ще на світанку цивілізації людства і нині це фундамент медицини. Їй присвятили своє життя найвидатніші вчені світу, які винаходили нові препарати для покращання здоров'я людини. Ця галузь розвивається у сучасному світі найбільш швидкими темпами. Сучасні великі фармацевтичні корпорації мають бюджет, який більший від бюджету невеликих країн.

(Продовження на стор. 3)

Редактор **Г. ШИБАЛИНЧУК**
Творчий колектив: **Л. ЛУКАЩУК,
Л. ХМИЛЯК,
М. ВАСИЛЕЧКО**
Комп'ютерний набір і верстка:
Р. ГУМЕНЮК

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. **52-80-09; 43-49-56**
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновники:
Тернопільський
державний медичний
університет
ім. І.Я. Горбачевського,
департамент охорони здоров'я
облдержадміністрації

Видавець:
Тернопільський
державний медичний
університет
ім. І.Я. Горбачевського
Індекс **23292**

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво
ТР № 300 від 19.12.2000
видане
управлінням у справах
преси та інформації
облдержадміністрації

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг — 3,33 друк. арк.
Наклад — 2000 прим.
Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у Тернопільському
державному університеті
ім. І.Я. Горбачевського,
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1.

У ДОБРУ ПУТЬ!

ВИПУСКНИКИ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ОТРИМАЛИ ДИПЛОМИ

(Закінчення. Поч. на стор. 2)

У деяких фармацевтичних компаніях проводять наукові дослідження потужніші та якісніші, аніж в кращих університетах світу. На ринку щодня з'являються нові препарати, тому вам потрібно знати хімію й фармакологію, щоб орієнтуватися у всіх новинках. Окрім того, працюючи в аптеці, ви повинні бути чуйними та уважними до людей, які купуватимуть ліки. Не забувайте своїх викладачів і радуйте їх професійним зростанням та здобутками, адже найбільша нагорода для вчителя — успіх його учнів. Пам'ятайте, що двері університету завжди відчинені для вас. Тут ви в разі потреби отримаєте потрібну пораду, допомогу та підтримку. Ми завжди раді бачити вас. Бажаю вам миру, злагоди й добробуту. Щасливої вам дороги у житті!», — привітав випускників Михайло Корда.

Наказ про присвоєння звання провізора зачитав тимчасово виконуючий обов'язки завідувача кафедри загальної хімії, доцент Григорій Загричук.

Декан фармацевтичного факультету, доцент Дмитро Коробко вручив дипломи випускникам і благословив їх на щасливу долю. Диплом спеціаліста-провізора іноземній студентці вручив декан факультету іноземних студентів, доцент Петро Сельський. «Випускаємо четверте покоління спеціалістів з фармації. І це свідчить про те, що ми обрали правильний напрямок поступу. Бачимо результати своєї праці й

упевнені, що ви не підведете нас у майбутньому. Завдання хіміка — створити щось нове, а фармаколога — дослідити це нове та впровадити в життя. Коли нагромаджується певний обсяг матеріалу в результаті наукових досліджень, то з'являється певна понятійна залежність: структура — дія. Шановні випускники, ми впевнені в тому, що в нас вже сформована інша залежність: ВНЗ-випускник. Переконаний в тому, що ви з гордістю

пронесете через усе життя звання випускника Тернопільського державного медичного університету. Бажаю вам професійних успіхів, миру, Божого благословення й не зупинятися у своєму розвитку», — звернувся Дмитро Коробко.

З привітанням також виступила голова державної екзаменаційної комісії фармацевтичного факультету, кандидат фармацевтичних наук, доцент Галина Ко-

зир. Вона наголосила на тому, що кожен з присутніх уже перемає, адже подолав тривалий шлях від вступу до випуску.

Викладачам університету за життєві настанови та якісне навчання від всіх випускників подякувала Мар'яна Зборовська.

Цього дня молодь прийняла клятву провізора, яку зачитав Андрій П'ятничка.

Прес-служба ТДМУ

ПІСЛЯ РЕМОНТУ

ОНОВИЛИ МЕДПУНКТ

Напередодні Новорічно-Різдвяних свят у капітально відремонтованих приміщеннях продовжив свою роботу медпункт Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, який розташований в гуртожитку №1, що на вулиці Живова. Проходять медогляди студенти тепер можуть у комфортних кабінетах. Особливо зручно для тих, хто живе в гуртожитках, адже не потрібно йти до міської поліклініки, аби обстежитися, проконсультуватися у лікаря і т.д. Отримати допомогу тут можуть всі студенти і викладачі ТДМУ.

Окрім того, завдяки впровадженню системи електронного документообігу та реєстрації значно полегшено роботу персоналу, який веде облік за допомогою новітнього програмного забезпечення.

Як зазначив проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи, професор Степан Запорожан, невдовзі на базі діючого медпункту буде відкрито амбулаторне відділення університетської клініки.

«Загалом майбутнє медицини полягає у розвитку профілактичного напрямку, коли за допомогою планових оглядів, вчасного скерування до фахівців вузького профілю можна буде запобігати певним захворюванням. Відповідно в амбулаторному відділенні, яке плануємо відкрити, консультуватимуть лікарі-

Василь КАЧОР, завідувач медпункту, доцент кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами

інфекціоністи, урологи, отоларингологи, гінекологи, окулісти і т.д. У планах — також закупівля та встановлення флюорографа, що дасть можливість вчасно й якісно робити обстеження легень. Окрім того, на базі цього підрозділу діятиме маніпуляційний кабінет. До речі, в університеті регулярно проводиться планова вакцинація від ГРВІ, яку за власним бажанням можуть пройти студенти та викладачі ВНЗ», — розповів Степан Йосипович.

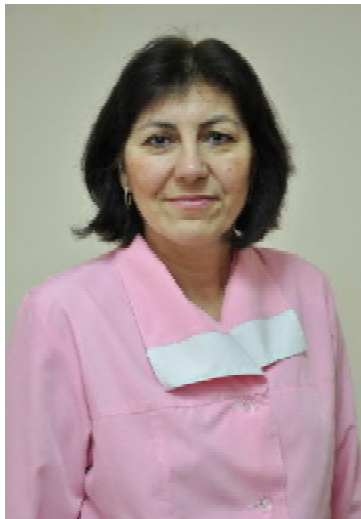
З роботою оновленого медпункту ознайомив його завідувач, доцент кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хво-

роби Василь Качор, який очолює цей підрозділ упродовж семи років.

— Як Вам працюється в нових умовах?

— Відчули значні зміни. Чесно кажучи, навіть не очікували отримати такий капітальний ремонт. Дуже вдячні керівництву університету за турботу та увагу до нашої роботи. Звичайно, попередніми роками тут робили косметичний ремонт. Та тепер нам зробили вагомий подарунок. З новими вікнами стало дуже тепло, тому не використовуємо додаткових опалювальних приладів. Це відповідно й комфортно для студентів, адже їх оглядають у теплих приміщеннях. Також отримали нові меблі та оргтехніку. Вже із січня розпочнуться медогляди — і студенти сповна відчують ці покращення. Аби зручніше очікувати ім своєї черги, подбали, щоб у коридорі були м'які стільці.

Окрім того, вже користуємося Інтернетом, що значно полегшило роботу, адже деканати передають необхідну інформацію електронною поштою. Всю документацію ведемо за допомогою відповідного програмного забезпечення. Отож відпала потреба у стелажах і паперових папках. Також у нас

Ірина ПЕЛЕХАТА, фахівець медпункту

функціонує належним чином організований ізолятор. Це допомагає запобігти поширенню небезпечних інфекцій у випадку їх виникнення.

— Скільки студентів щороку приймають у медпункті?

— Упродовж року оглядаємо понад 250 студентів. Це досить велика кількість. Оглядають майже 750 іноземних студентів нашого університету. Українських студентів за дільничним принципом приймають дільничні сімейні лікарі або терапевти. Працівники нашого медпункту максимально опікуються іноземцями, адже потрібно знати англійську мову. Зрештою, несемо відповідальність за їхнє здоров'я. Крім того, вони повинні відчувати піклування університету. Наші медсестри мають достатній досвід спілкування з ними й завжди можуть знайти спільну мову, дати поради, вести облік та інше.

— Ви згадували про медогляди. Їх проходять лише студенти?

— Медогляди у нас з другої половини січня починають проходити студенти та працівники університету. Ми вже склали відповідний графік. У нас приймають хірург, дерматолог, отоларинголог, уролог і т.д. Це дуже зручно, адже немає великих черг, більшість потрібних лікарів сконцентрована в одному місці. Медогляди студенти проходять раз на рік, а певна категорія викладачів і працівників — двічі. Тепер усіх очікуємо в оновлених кабінетах, де всім буде комфортно та затишно.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

(Зліва направо): **Оксана НАДКЕВИЧ, дільничний лікар, та Ольга ПРУТ, медсестра**

РОМАН ЛЯХОВИЧ: «КОЖЕН З НОВООБРАНИХ ДЕПУТАТІВ МАЄ ПРАЦЮВАТИ НА БЛАГО ТЕРНОПОЛ'ЯН»

У Тернопільській міській раді сьомого скликання розпочала роботу постійна комісія з питань соціальної політики, охорони здоров'я, сім'ї, материнства, дитинства. Очолив її доцент кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги нашого університету Роман Ляхович. З власної практики йому добре відомі «больові точки» нашої медицини, отож уже з перших днів своєї депутатської діяльності він окреслив значне коло питань, які винесуть на розгляд наступних сесійних засідань. Вектор діяльності спрямують на модернізацію галузі охорони здоров'я міста. Своїми самоврядними планами Роман Ляхович поділився з читачами «Медичної академії».

— Романа Мар'яновичу, дозволяю привітати Вас у новому статусі. Чула про перипетії з якими створювалася постійна комісія Тернопільської міської ради з питань соціальної політики, охорони здоров'я, сім'ї, материнства, дитинства.

— Дякую за привітання. А щодо комісії, то вона була створена наприкінці другого пленарного засідання, я б сказав, у режимі цейтноту. Але де-факто я не міг розпочати діяльність, бо увійшов до неї лише один, і лише завдячуючи очільнику громади Сергію Надалу, який неодноразово звертався до депутатаського корпусу з проханням спрямувати свого представника до цієї комісії, та нашої фракції, все ж вдалося розпочати її роботу. На засіданні депутатського об'єднання «Громадський рух «Народний контроль» за ініціативи керівника фракції Володимира Бліхара ми визначилися з переходом Вікторії Шараськіної з іншої комісії до медичної. Як пожартував міський голова, відтепер охорона здоров'я в руках «Народного контролю», хоча це великий спектр обов'язків, бо, крім медицини, комісія опікується ще й питаннями соціальної політики, сім'ї, материнства та дитинства. І хоч нас мало, впевнений, впораємося.

— Незважаючи на організаційні чинники, ви вже доволі активно долучилися до самоврядної діяльності. Що вже вдалося зробити за цей короткий час?

— Ми, як мовиться, з головою поринули в цю роботу, ознайомилися з необхідною документацією, а також з програмами «Здоров'я», — про організацію освіти та медицини в Тернополі,

«Турбота», — про соціальну опіку та медобслуговування соціально незахищених мешканців міста. Вдалося налагодити співпрацю й здебільшого маємо розуміння щодо спільного розв'язання проблем у медичній галузі з начальником відділу охорони здоров'я та медичного забезпечення міськради Ростиславом Левчуком. Також наша комісія разом з керівником Центру соціальних служб Тетяною Горбоніс ініціювала проведення «круглого столу», на якому обговорили з громадськими активістами питання щодо надання адресної допомоги людям, які потребують соціальної підтримки, поцікавилися, у чому вони відчувають першочергову необхідність. Учасники заходу також розглянули «Комплексну програму підтримки сім'ї та молоді на 2016-2019 роки» й запропонували міськраді внести до неї свої пропозиції та корективи. Нині наша комісія вже визначила коло питань, які винесемо на наступне пленарне засідання сесії.

— Ви досвідчений медичний фахівець і науковець, чому пішли в політику й що прагнете «реформувати» у місцевому самоврядуванні?

— Я багато років працював у практичній медицині, набував досвіду в іноземних колегах в одному з найбільших у Північній Африці Центрі опікової травми та пластичної хірургії в м. Триполі — столиці Лівії. Здобувши закордонний досвід та освоївши арабську мову, став науковцем. Уже дев'ятий рік працюю викладачем, чотири з яких — доцентом, завітуючим курсу екстреної медичної допомоги нашого університету. Отож стан охорони здоров'я та ситуація з медичним забезпеченням міста, проблеми цієї галузі мені не на словах, а достеменно відомі. Їх, на жаль, дуже багато. І вирішувати наші негаразди необхідно з урахуванням досвіду цивілізованих країн світу, розвиваючи медичну допомогу на всіх рівнях. Маю на увазі так звану домедичну (першу медичну) допомогу, первинну медико-санітарну допомогу (сімейну медицину), екстрену (швидку) медичну і, ясна річ, кваліфіковану стаціонарну допомогу.

— Якщо первинну медико-санітарну та екстрену меддопомоги, хоч і не вповні, забезпечує держава, то як може місцеве самоврядування впливати чи опікуватися домедичною?

— Саме домедична є тією пер-

винною ланкою, де надають допомогу пересічні громадяни один одному. У критичних моментах завдяки їй вмілому застосуванню можна врятувати не одне людське життя. Переконався в цьому на власній практиці, коли проводив на нашій кафедрі студентський науковий гурток, де створив так званий «Марафон знань з основ домедичної допомоги» для старшокласників загальноосвітніх закладів Тернополя. Ми відвідували школи міста, в яких мої вихованці у доступній формі навчали юних тернополян надавати першу медичну допо-

могу в різних випадках (при кровотечах, переломах, за втрати свідомості, шоках, зупинці серця, дихання тощо). Це була велика інформаційно-пізнавальна програма як для школярів, так і їхніх педагогів, які теж брали участь у наших заняттях. Зараз ці діти вже вступили у самостійне доросле життя, а відповідну роботу в цьому напрямку серед учнів якийсь час не проводили. Тому нещодавно до мене звернулася начальник управління освіти та науки міської ради Ольга Похиліак з проханням продовжити такі тренінги серед школярів Тернополя. Отож ми й почали відновлювати цей навчально-пізнавальний процес серед учнів загальноосвітніх закладів обласного центру.

— Ваша наукова і викладацька база знаходиться у Центрі екстреної медичної допомоги та медицини катастроф. Хоч нині ця структура у підпорядкуванні обласної ради, але обслуговує вона й громаду Тернополя. Як сприятимете її діяльності у статусі голови профільної комісії міськради?

— За Законом України «Про екстрену медичну допомогу»

швидка допомога нині відокремлена і від міських, і від районних лікарень, а підпорядковується лише обласній раді. Втім, схильюся до думки, що місцеве самоврядування повинно всіляко сприяти службі швидкої допомоги. Як завідувач курсу екстреної медичної допомоги, що діє на базі «швидкої» міста та області, можу стверджувати: наш ВНЗ успішно інтегрований в існуючу діяльність. Адже саме тут проводимо лекції, практичні заняття, конференції тощо. Ми єдині на теренах України маємо унікальну змогу залучати студентів-медиків до віїздів у складі бригад ШМД. Бачу в цьому обопільну вигоду: студент навчається та реалізує свої знання в реальній життєвій ситуації, а лікар ШМД, передаючи свій досвід на виклиці, отримує помічника. Водночас догоспітальна медична допомога нашого міста при всій її ефективності потребує розв'язання певних нагальних проблем. Зокрема, ми повинні зменшити час доїзду «швидкої» до хворого. Особливо гостро стоїть питання щодо відстані від двох підстанцій ШМД, розташованих на вул. Рєпіна та Шпитальній, до масиву, який у народі йменують «Аляска», а також до вулиць Карпенка, Волинської, Лучаківського та багатьох інших у мікрорайоні «Дружба». Пацієнт, до якого їде ШМД, може навіть померти через те, що йому невчасно надано необхідну медичну допомогу. Та й недуга на кілометраж і перенасичені автотранспортом вулиці, знаєте, не зважає. Тому це питання надважливе. Ми підготували деякі напрацювання щодо розв'язання цієї проблеми й маємо намір ознайомити з ними міського голову та депутатський корпус, а згодом звернутися з відповідним клопотанням до обласної ради, департаменту охорони здоров'я, щоб спільними зусиллями сприяти створенню двох підстанцій у мікрорайонах «Сонячний» та «Дружба». Це питання містить в собі і юридичні, і економічні аспекти, але його вирішення — більш, ніж на часі.

— Виходить, що за реалізації вашої ініціативи на решті можна буде зменшити час доїзду карети «швидкої» до хворого?

— Сподіваюся на розуміння керівництва та депутатського корпусу облради. Але є ще один напрямок розвитку екстреної медицини, який Тернопіль може одним з перших впровадити в Україні. У нас існує попередня домовленість з головним лікарем санітарної авіації Польщі Робертом Галажковським (у рамках співпраці між Україною та ЄС), згідно з якою такі міста, як Тернопіль, Львів та Івано-Франківськ можуть отримати гелікоптери

для надання догоспітальної екстреної медичної допомоги. Застосування в екстреній медицині гвинтокрила дозволить розв'язати проблему доїзду швидкої до пацієнта за форс-мажорних обставин — ожеледиці, перезавантаження вулиць автотранспортом, при надзвичайно складних ДТП тощо. Впродовж наступних років докладемо всіх зусиль, аби отримати гелікоптер. У січні цього року я разом з головним лікарем Тернопільського обласного Центру екстреної допомоги та медицини катастроф Михайлом Джусом маю намір відвідати польських колег у Варшаві саме з цього приводу.

— У програмі «Здоров'я», яку народні обранці прийняли на другій сесії Тернопільської міської ради нинішнього скликання, є чимало пунктів щодо оснащення та обладнання міських лікарень. Яка роль у цьому профільної комісії?

— Зрозуміло, що з такого скрутного бюджету не так легко щось віділити для охорони здоров'я міста, особливо на медикаменти. Це наші хронічні фінансові недуги. На утриманні міста — три клінічні лікарні й усі вони потребують капітальних і поточних ремонтних робіт, на що вже закладені кошти. Реконструюють інфекційний корпус на базі лікарні швидкої допомоги для створення єдиного міського (дитячого та дорослого) інфекційного відділення. Запланували з місцевого бюджету закупити нові рентгенівські апарати. Вони необхідні для всіх трьох медзакладів міста, бо більшість приладів надто зношені. Кожен тернополяннин знає, що обстеження на комп'ютерних і магнітно-резонансних томографах у місті платні. Тож маємо намір, звісно ж, у перспективі, закупити та запускити в дію на базі другої міської лікарні перший у Тернополі безкоштовний комп'ютерний томограф. Зважаючи на те, що його закупівельна вартість становить 15-16 млн. грн., зрозуміло, що це питання часу. Вважаю цю проблему надзвичайно актуальною, позаяк найменша вартість послуг комп'ютерного томографа нині становить 600-700 грн., а МРТ залежно від площі обстеження — від 700 до понад 1,5 тис. грн. Прикро, але такі грошові суми є, по суті, невідомими для пенсіонерів та інших соціально незахищених мешканців міста. І саме для нужденних, а їх у Тернополі чимало, можна зробити цю діагностику безкоштовною.

— Пане Романа, а як вам ціни на медикаменти в аптеках нашого міста, чи під силу обранцю громади впливати на їх зростання?

— Мене, як і усіх тернополян, також дивує та цінова політика, що склалася нині в аптечній мережі, вартість ліків неймовірно висока. Не розумію, чим обґрунтоване таке зростання цін? Слушною з цього приводу вважаю ініціативу члена профільної комісії міськради Вікторії Шараськіної. Вона пропонує зробити повний аудит цін у міських аптеках Тернополя. (Продовження на стор. 5)

**РОМАН ЛЯХОВИЧ:
«КОЖЕН З
НОВООБРАНИХ
ДЕПУТАТІВ МАЄ
ПРАЦЮВАТИ НА
БЛАГО
ТЕРНОПОЛ'ЯН»**

(Закінчення. Поч. на стор. 4)

І хоч це не у рамках компетенції нашої комісії та місцевого самоврядування загалом, бо всі аптеки підпорядковані обласній раді, але така ідея, на мій погляд, вкрай необхідна. Пані Вікторія виступила з ініціативою клопотати від імені міськради перед департаментом охорони здоров'я облдержадміністрації про надання дозволу на публікацію у засобах масової інформації відкритого прайс-листа цін у всіх аптечних закладах міста. Завдяки цьому кожний покупець може дізнатися в Інтернеті, де і за яку ціну він може придбати необхідні ліки. Ми не здатні впливати на формування цін на медикаменти, але місцеве самоврядування має право вимагати таку інформацію для блага своєї громади.

— Романе Мар'яновичу, що вважаєте визначальним у роботі депутатського корпусу міськради?

— Найголовніше — це те, що кожен з новообраних депутатів має консолідовано з іншими обранцями громади працювати для добра тернопол'ян. Як публічна особа, цікавлюся засобами масової інформації. Неприємно здивувала одна з місцевих газет, яка нещодавно повідомила, що наша фракція «Громадський рух «Народний контроль»» нібито в опозиції до нинішньої влади. Це неправда, бо четверо наших депутатів голосували за більшість документів на сесіях міськради, які вже відбулися. Ми й надалі підтримуватимемо ті проекти, які є визначальними та доленосними для нашої громади, водночас вимагаючи прозорих дій та справедливості. Будемо виконувати завдання, з якими «Народний контроль» йшов на вибори — викриття корупціонерів, нечесних схем державного та комунального управління, прозорого аналізу рішень, що приймають у місті. Ми за консолідовану діяльність Тернопільської міської ради, в яку, на мою думку, внесемо свій свіжий животворчий струмінь.

**Розмову вела
Лариса ЛУКАЩУК**

Депутат Тернопільської міської ради, голова комісії з питань охорони здоров'я, сім'ї, материнства, дитинства та соціальної політики, доцент кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги Ляхович Роман Мар'янович приймає виборців 12 округу й як очільник профільної комісії місцевого самоврядування — всіх тернопол'ян щосередини з 16 до 19 години у приміщенні КЗ ТОР «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф», що на вул. Рєпіна, 11 (III поверх, каб. доц. Ляховича Р.М.).

**ПІСЛЯ РЕМОНТУ КОРПУС
МОВ НОВИЙ**

— На початку навчального року п'ять кафедр нашого університету змінили адресу, переїхавши з будівлі, що на вулиці Чехова, в дбайливо відремонтований навчальний корпус на вулиці Гетьмана Дорошенка. Урочисте відкриття відбулося першого вересня. Тепер тут навчаються студенти, які, мабуть, і не здогадуються, яку масштабну роботу провели тут, аби створити їм належні умови та навести лад як всередині приміщення, так і на прилеглий території.

Розповідає керівник ремонтно-будівельної дільниці ТДМУ Олег Пелех:

— Наш університет взяв в оренду цей корпус у ТНЕУ і в серпні тут закипіла робота. В стислі терміни — за три тижні — здійснили косметичний ремонт.

З надто великих аудиторій зробили менші за розміром, більш пристосовані для навчання, стіни побілили, пофарбували, підлоги полакували, налагодили систему тепловодопостачання, привели до ладу сантехніку... Словом, зробили все, щоб студенти вчилися в гарних умовах.

— Кілька років цей корпус стояв законсервованим, тож і сама будівля, і територія навколо були не в кращому стані. Одночасно з ремонтом взялися й за впорядкування двору. Пригадує, два КамАЗи сміття вивезли, — доповнив сказане помічник проєктора з господарських питань Сергій Мороз.

Після завершення робіт корпус освятили й першого вересня студенти увійшли в оновлені навчальні кімнати, що сяяли чистотою.

Корпус має чотири поверхи. 1600 квадратних метрів. Навчальні кімнати обладнані всім необхідним для занять академічних груп. Кафедра медицини катастроф і військової медицини міститься на першому поверсі.

— Тут створені всі умови для повноцінного навчання студентів і праці викладачів, — зазначив викладач кафедри військової підготовки Юрій Щирба. — Маємо шість навчальних аудиторій. Вони світлі й теплі, належно обладнані. Демонстраційна дошка дозволяє візуалізувати теоретичний матеріал, муляжі полегшують формування практичних навичок у студентів. На кафедрі викладають тактичну медицину, медицину катастроф, екстремальну медицину, безпеку життєдіяльності людини та інші дисципліни.

фізичних та суспільних наук розмістилися на третьому поверсі.

Завідувач кафедри медичної фізики і діагностичного та лікувального обладнання, доктор технічних наук, доцент Юрій Рудяк показав спеціально обладнані тематичні лабораторії, комп'ютерні класи з відеосистемами, інтерактивними дошками.

— Все зроблено добротно, тож маємо потужну базу для підготовки студентів, — підсумував Юрій Аронович.

Завуч кафедри філософії та суспільних дисциплін, доцент Олег Пилипишин підтверджує: облаштовано все як слід.

— Переїхали 26 серпня, як і весь навчально-науковий інститут, і новий навчальний рік розпочали на новому місці. Тут просторіше, світліше, тепліше. Навчальних аудиторій маємо п'ять, а було чотири. І два кабінети-музеї облаштували: історії української культури та історії України. В першому зібрана раритетна колек-

Поверхом вище — кафедра іноземних мов з медичною термінологією. Тут викладають латину а також англійську, німецьку та французьку, як найбільш поширені іноземні мови. Студенти 1-2 курсів їх вивчають за професійним спрямуванням.

— Корпус гарний, затишний, — ділиться враженнями доцент кафедри, викладач латинської мови Галина Паласюк. — Зручні навчальні кімнати. Тут їх 11, більше, ніж в будинку на вул. Чехова, звідки кафедра переїхала. З навчально-технічного обладнання є комп'ютери, три відеосистеми, але, сподіваємося, їх буде більше, що сприятиме кращому засвоєнню іноземної мови за професійним спрямуванням.

Кафедра медичної фізики і діагностичного та лікувального устаткування й кафедра філо-

ція вишиванок, гончарних виробів, предметів побуту українців. Музей створено завдяки доценту Леонідові Кравчуку та небайдужим ініціативним студентам з науково-краєзнавчого гуртка «Терноляни». А кабінет-музей історії України — це заслуга доцента Сергія Бондаренка і студентів 1 курсу, які цікавляться історією. В його фонді — документи, старі посібники й підручники, брошури початку ХХ століття. Найдавніший підручник виданий ще у ХІХ столітті.

На четвертому поверсі розміщена кафедра української мови. Її завідувач, доцент Марія Тишківська розповідає:

— В оновленому корпусі в нашому розпорядженні вісім аудиторій, а не три, як раніше. Кафедра працює, зокрема, з іноземними студентами, кількість

яких щороку збільшується, а тепер зросла ще суттєвіше, тож переїзд до нового корпусу, де більше простору, став дуже важливою подією. Навчаємо 50 груп студентів-першокурсників, другокурсники теж здобувають тут знання. Українські студенти вивчають українську мову за професійним спрямуванням, іноземні — щоб володіти нею принаймні на побутовому рівні.

Переступаю поріг аудиторій. Скрізь тепло, затишно. На вікнах — жалюзі. Поруч з навчальними приміщеннями — асистентська та лаборантська кімнати. Коридори

кафедри прикрашають тематичні стінгазети, присвячені рідній мові.

— У День української писемності та мови в нас відбулося свято. Студенти читали вірші і уривки з творів відомих письменників, мовили про потребу берегти рідну мову, про вплив суржиків на наше мислення. Марія Павлівна Тишківська була організатором цього прекрасного дійства, — розповів директор інституту моделювання та аналізу патологічних процесів, доцент Валерій Дідух. — Дуже приємно, що навіть за нинішньої непростоті ситуації в країні керівництво нашого університету знаходить можливість розвивати матеріально-технічну базу вишу. Загалом в оновленому корпусі на вулиці Гетьмана Дорошенка до послуг студентів 40 аудиторій. Маємо 95 комп'ютерів, 2 інтерактивні дошки, 11 плазмових екранів.

Окремі кафедри утворюють єдиний, дружний, високопрофесійний колектив. В інституті працює 6 докторів наук (з них — 5 професорів), 44 кандидати наук (з них — 35 доцентів), з 19 асистентів дев'ятеро мають науковий ступінь. Спектр наукових досліджень дуже широкий: ведуться вони в галузі фізики, історії, етнології, філософії, техніки. Військовий напрямок, нині надзвичайно актуальний, та гуманітарний (українська мова, латина, іноземні) теж присутні. Матеріали наукових досліджень друкують на сторінках фахових видань.

На першому поверсі корпусу обладнали буфет. Є гардероб. А чималий плац перед будівлею використовуватимуть для тренувань із загальнофізичної підготовки.

Навесні роботи з впорядкування та озеленення подвір'я тут планують продовжити. Відтак з'являться й квітники, що милуватимуть зір своєю красою. Натхненна ж праця і краса — завжди поруч.

**Лідія ХМІЛЯР,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

ЯНА-МАРІЯ ЯЩИШИН: «У ТДМУ ВОЛОНТЕРСТВО ОБ'ЄДНУЄ ДЕДАЛІ БІЛЬШЕ СТУДЕНТІВ»

Як відомо, з ініціативи ректора ТДМУ, професора Михайла Корди започатковано премію для студентів нашого університету, які впродовж року були кращими в навчанні, спорті, науковій роботі, громадській діяльності тощо. Студентка 4 курсу медичного факультету Яна-Марія Ящишин стала переможцем у номінації «Кращий студент-волонтер».

З Яною-Марією зустрілася напередодні Новорічно-Різдвяних свят. Їх усі чекають з радісним нетерпінням, а особливо — діти, які вірять, що написані ними листи з найпотаємнішими бажаннями та мріями дійдуть до адресата й до кожного приїде добрий чарівник з подарунками. Волонтери-студенти ТДМУ, які активно долучилися до збору коштів на подарунки, цього дня зібралися в Тернопільському міському центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, щоб спакувати ласощі, іграшки, книжечки та інші гостинці. У кожен пакунок вклали також вітальну листівку.

У невеликій кімнаті кипіла робота.

— Листівка з теплими словами — це теж краплинка радості й тепла. Дітям дуже подобається їх отримувати. А нам подобається дарувати малечі радість, — розповіла Яна-Марія.

Днем раніше дівчина успішно склала диференційований залік з трьох дисциплін: офтальмології, урології та дерматовенерології.

— Які плани на канікули?

— Насамперед, це буде участь у доброчинних акціях, спрямованих на допомогу малечі, чиє дитинство затьмарене хворобами чи іншими непереборними проблемами. Зокрема, волонтери ТДМУ другий рік поспіль зорганізують акцію «Ялинка бажань», під час якої проводимо збір подарунків для дітей з особливими

потребами, а потім розносимо їх адресатам. У міському соціальному центрі для дітей і молоді нам дали список, в якому 12 сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах. А це — 27 дітей. На кожному курсі ініціативна група студентів-медиків взяла під опіку десять родин, двом сім'ям взяли допомоги студенти стоматологічного факультету, які теж долучилися до акції. До Новорічних свят ми побували в кожній родині. Дарували фрукти, солодощі, канцтовари, іграшки, книги, засоби гігієни, шарпетки, колготки та інші потрібні речі. Радощам не було меж, адже сім'ї, в яких ростуть ці дітки, живуть дуже скромно.

Також наші студенти-волонтери подбали про подарунки для 120 дітей з обмеженими можливостями. Спілкуючись з людьми в ТЦ «Орнава» та ТРЦ «Подолани», заохочували їх долучитися до доброї справи. Більшість погоджувалися без вагань і в результаті вдалося зібрати потрібну кількість гостинців. Акція під гаслом «Ти здатен на диво» ще раз довела, що добрих і чуйних людей довкола насправді немало. Ви б лише бачили, як раділи діти! Студенти-волонтери відвідали усіх. І в домівках, де не завжди весело, нас зустрічав щасливий дитячий сміх. Ми ж, вручаючи подарунки, тишилися, що змогли покращити дитяче життя.

— Ви почали займатися волонтерством...

— ... в університеті. І збагнула: це мені до душі. Перший досвід отримала, займаючись з маленькими тернополянами в літній дитячій школі «Дивосвіт», яку зорганізувала чемпіонка світу з пауерліфтингу Лілія Проць. Ми працювали з дітьми віком від 5 до 12 років: влаштовували для них цікаві екскурсії, майстер-класи, тренінги, зустрічі... На той час я вже була учасником проекту «Я — волонтер», який підтримала Тернопільська міська рада. Він зацікавив багатьох. Нам запропонували заповнити анкету, пройти співбесі-

ду. З понад 150 охочих для участі в проекті відбрали 30. Я теж увійшла в цю «тридцятку». Було приємно, що пройшла відбір. Мені завжди подобалося допомагати іншим людям. А за останні два роки волонтерський рух набрав особливої ваги та об'єднав дедалі більше однодумців.

— Розкажіть про доброчинні акції, в яких брали участь разом з іншими студентами нашого університету впродовж цього навчального року.

— Їх багато, тому назву лише деякі з них. Зокрема, це вже згадані акції «Допоможи святому Миколаю», «Ялинка бажань», метою яких було зібрати й вручити святкові подарунки дітям, які особливо потребують підтримки, уваги та тепла, «Скринька хорообрості», що стартувала 1 грудня в рамках проекту «Повернемо щасливе дитинство онкохворим дітям». Активною була участь студентів ТДМУ в благодійних ярмарках випічки. Один з них відбувся в вестибюлі адміністративного корпусу після занять. Усі курси та факультети долучилися. Пампушки, рогаляки, булочки з родзинками, духмяні пиріжки та інші смаколики за домашніми рецептами, які самі пекли, розходилися «на ура». Я, приміром, спекла рогаляки з джемом за рецептом моєї бабусі. Зібрані тоді кошти — понад 8 тисяч гривень — перерахували на лікування нашого колеги, інтернастоматолога Мар'яна Шминдюка. Інший благодійний ярмарок випічки, зорганізований на Театральному майдані під гаслом «Купи випічку — підтримай бійця», об'єднав студентів усіх чотирьох вишів Тернополя. Люди куштували та нахвалювали все, що приготували студенти-медики. Виторг передали Логістичному центру допомоги бійцям АТО для закупівлі речей, необхідних нашим захисникам в осінньо-зимовий період. А ще були інформаційно-просвітницькі акції, спрямовані на боротьбу з цукровим діабетом, ВІЛ\СНІДом, соціальні проекти, зреалізовані спільно з Червонох-

ресною організацією, Тернопільським благодійним фондом «Карітас». Узагалі ж акцій, в яких брали участь волонтери, багато, вони різні, але всі зініційовані заради доброї справи — поліпшити чиєсь життя.

— Грамоту за активну волонтерську діяльність вам вручив ректор ТДМУ, професор Михайло Корда. Що відчували тієї хвилини?

— Радість, звичайно. І хвилювання, бо, чесно кажучи, перемога в номінації «Кращий студент-волонтер» стала для мене приємною несподіванкою. Волонтерський рух у ТДМУ дуже розвинений, його учасниками є багато ініціативних та активних студентів. А хто не долучився — приєднуйтеся. Допомогаючи іншим, людина росте духовно.

— До вступу в ТДМУ ви навчалися...

— ... в Тернопільській школі-лицей імені Назарія Яремчука, яку закінчила зі срібною медаллю.

— Як захопилися медициною?

— Не одразу. В школі мені дуже подобалася журналістика, тож вагалася, але, зробивши відбір на користь медицини, за чотири роки ще жодного разу не пошкодувала про це. Вже навчаючись в ТДМУ, ходила на курси в медіа-школу та остаточно переконалася, що медицина мені набагато ближча.

— Майбутню лікарську спеціальність вже обрали?

— Поки що в роздумах. Час покаже.

— Волонтерство — це гарний досвід, загартування характеру, нові вміння, а такі речі в житті ніколи зайвими не бувають. Що найскладніше у волонтерській роботі?

— Засмучуюся, коли, буваючи в деяких малозабезпечених сім'ях, бачу, що діти недоглянуті, занедбані. До цього неможливо звикнути й старатися зробити все можливе, щоб у свята малеча не залишалася без подарунка. Заздалегідь телефонуємо батькам,

запитуємо, що потрібно. Найчастіше просять принести фрукти, солодощі. А ще — засоби гігієни, памперси. Дехто, на жаль, вважає, що ми зобов'язані щось принести. Ми ж просто робимо добру справу, щоб дітям було приємно. Всі подарунки — за пожертвування небаждужих. Кожен дає, скільки може. В цих подарунках — любов і турбота багатьох людей. Коли дитячі личка сяють радістю та задоволенням — це для нас найкраща нагорода.

— Яким було для вас цього-річне Різдво?

— Завжди зустрічаю його в родинному колі. Готуємо 12 страв, молимося, колядуємо. Але цього року, так склалося, ми з бабусею святкували Різдво удвох, бо рідні наразі роз'їхалися у різні міста. Тож разом з бабусею готувала святкову вечерю з кутею та узваром і насолоджувалася особливою різдвяною атмосферою. Був час посидіти та поговорити, подякувати рідним за любов і тепло, за розуміння й підтримку. Вкотре подумала: як добре, що в мене такі бабуся, мама, тато, брат, які люблять і дбають про мене і яких я люблю. Ми всі дуже близькі з духом, а бабуся ще стільки цікавого може розповісти з історії мого роду!

— Чим захоплюєтесь на дозвіллі?

— Вишиваю бісером. Печу всілякі смаколики. Улюблений з дитинства торт — «П'яна вишня». Майстер-класи брала, звичайно ж, у мами та бабусі. Пекти торти навчила мене мама, а бабуся — пироги, рогаляки, сухарики різні. З роками бабуся гірше бачить, але завжди щось підкаже, допоможе. І в'язати вона вміє, а я от в'язати не люблю. Натомість вишиваю залюбки.

— Що вишиваєте?

— Ікони. Бісером. Крихітні намистинки створюють дивовижний об'єм, робота набуває не лише зовнішньої краси, а й глибини внутрішньої. Картини ж вишиваю нитками.

Лідія ХМІЛЯР

ВИЗНАННЯ

СТАВ НОВИМ ОБЛИЧЧЯМ ТЕРНОПОЛЯ 2015 РОКУ

Шістнадцять років поспіль «Нова Тернопільська газета» наприкінці року визначає двадцятку кращих мешканців нашого міста, які відзначилися своїми досягненнями, думками, творчістю і т.д. Цього разу переважно це люди, які доклалися допомозі бійцям АТО. До двадцятки потрапив і студент Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського Тайво Олянка, який другий рік поспіль став легендою в волонтерському середовищі. Представник Нігерії активно долучається до будь-якої роботи в Логістичному центрі, пише вірші, присвячені Україні.

Він щочетверга приходив, аби допомогти пакувати «сухі» борщі нашим бійцям і плести маскувальні сітки. На його сторінці в соцмережі

багато постів на підтримку наших бійців, які воюють на Сході України. «Вирішив допомогти українським воїнам через мою любов до України. Знаю також, що вони — великі люди і роблять велику справу, щоб був мир у цій країні. Волонтерів вважаю також великими людьми.

Коли дивлюся, з якою любов'ю вони виконують свою місію, розумію, що Україна обов'язково переможе. Я навіть присвятив кілька віршів бійцям, хочу відправити їх на передову на знак підтримки. Моя викладачка допомагає перекладати їх українською. Моя мати, яка живе в Нігерії, добре знає про ситуацію в Україні й молиться, щоб закінчилася війна. Моя родина — християнська, відповідно і мене навчили вірити в те, що Господь допускає труднощі в житті для того, щоб ми змінилися на краще. Українцям по-

трібно об'єднатися та мужньо вистояти проти ворога. Слава Україні!», — каже Тайво.

Пропонуємо вашій увазі його вірш **ГІДНІСТЬ НАРОДУ**

*Я сумний і понурий,
сльози котяться з моїх очей...
Моя душа десь далеко від мене,
хоча тілом я все ще тут.
Моє серце ніколи не припиняє
боліти,
мої емоції шепочуть вголос.
Ви всі пішли по-справжньому,
так далеко від нас, але ваші
вчинки
говорять за всіх вас.
Ваша революційна гідність
справедливого народу
змусила нас пройти через цей
період.*

*Ми бачимо ефект від вашої
Революції Гідності.
Ви всі живете нею,
ви всі з добрим серцем
змагаєтесь, незважаючи
на холод і дощ.
Ви — з тих людей,
хто завжди сподівається на краще
навіть тоді, коли це видається
неможливим.
Ви ніколи не сумнівалися в тому,
що ця країна вийде зі смутку...
І похилений незатишним
простором,
під високим небом з темними
хмарами
як іноземець на цій землі,
я вітаю вашу безкорисливу
любов до своєї країни...*

Прес-служба ТДМУ

РЕФЕРЕНС-ЛАБОРАТОРІЯ В ТЕРНОПОЛІ: ЗА КРОК ДО ФІНІШУ

Як бути, коли результат лабораторного дослідження викликає у пацієнта сумніви? За кордоном у такому випадку йдуть у референс-лабораторію. Це той «третьський суддя», чий висновок не підлягає сумніву, бо це – найвищий рівень діагностики. Пацієнт навіть має право подати до суду на несумлінного лікаря й лабораторію, діагнози яких не підтвердилися у референсі.

На жаль, в Україні таких високласних лабораторій обмаль, а у галузі діагностики інфекцій, які передаються статевим шляхом, – зовсім немає.

І ось приємна новина: у Тернопільському обласному шкірвендиспансері, який уже кілька років впроваджує міжнародні стандарти менеджменту якості, незабаром з'явиться референс-лабораторія. Дізнавалася про це в головного лікаря медичного закладу, головного дерматовенеролога департаменту охорони здоров'я Тернопільської ОДА Олександра Хари.

– Олександр Івановичу, наскільки актуально для Тернопільщини, та й узагалі для України, є питання якості й компетентності медичних лабораторій?

– Вважаю, що немає особливої потреби зараз доводити, яку роль у наданні дерматовенерологічної допомоги відіграє питання якості лабораторних послуг. Задля досягнення високих показників лабораторної діагностики у багатьох країнах були впроваджені міжнародні стандарти менеджменту якості. Більшість країн Європи розпочали цей процес набагато раніше, для України ж використання міжнародних стандартів у лабораторній практиці є новим. Діагностичні методики, які нині застосовують у вітчизняних лабораторіях, надзвичайно розмаїті, тому й трактування результатів досліджень доволі різняться. І якщо таку ситуацію ще якось можна вважати допустимією для наукових вислідів, то не забуваймо, що хворому на підставі цих висновків призначають лікування. Візьмемо до прикладу хоча б імуноферментну діагностику хламідійної інфекції. На носійство хламідій у нашій області обстежують багато жінок, але дослідження, які проводять імуноферментним методом, не дозволяють встановити діагноз, а лише запідозрити у жінки чи чоловіка цей вид збудника. Наші лікарі-гінекологи на підставі цих скринінгових досліджень призначають пацієнтам повний курс лікування. Відтак логічно постає запитання: а наскільки коректною та безпечною для організму є така терапія, яку зазвичай

проводять з допомогою сильнодіючих препаратів, антибіотиків широкого спектру дії. Отож своєю метою ми вбачали верифікувати цей діагноз, підтвердивши з абсолютною достовірністю, наскільки потрібним є таке лікування.

Перебуваючи за кордоном, зауважив, що ті лабораторні показники, які у нас вважають підставою для лікування, іноземні спеціалісти чомусь не беруть до уваги. Подібна ситуація склалася з гонореею. Проблема полягає у тому, що майже 18 відсотків хронічних запальних процесів жіночої статевої сфери, за світовою статистикою, викликані саме гонококовою інфекцією. Проте її майже не виявляють наші колеги-гінекологи, тому й адекватного лікування, по суті, не проводять – подружні пари взагалі не обстежуються або не надто часто. Серед методів діагностики гонококової інфекції традиційно на перших позиціях – мазки зі статевих органів, їх, зрозуміло, фарбують, і якщо лікар-лаборант бачить під мікроскопом збудника, то й особливих сумнівів немає – як правило, це і є підставою для призначення лікування. Але справа в тому, що збудника гонорей дуже легко виявити, коли процес на початкових стадіях. Спостерігаємо, що більшість людей звертається до фахівців уже із задоволеною недугою, прихованою латентною формою. Діагностувати її можна лише з допомогою усіх відомих посівів. Там навіть невелика кількість збудників гарно розростається, їх можна і в мікроскопі добре розгледіти, і біохімічні властивості вивчити, аби з високим ступенем достовірності встановити діагноз. Здається, все просто та зрозуміло, от лише проблема виникла в тому, що ті живильні середовища, які використовують нині в Україні, неінформативні, отож не дають достовірного росту. На першому етапі наших досліджень ми протестували кільканадцять середовищ, які застосовують в Україні, і лише одне з них виявилось інформативним. Це й дозволило нам побачити хороший ріст збудника гонорей та встановити коректний діагноз. Утім, тоді ж у нас виникло запитання: а звідки така впевненість, що саме цей збудник є гонококом, бо, як каже народна мудрість, кожен добрий лікар має трохи сумніватися? І тут нам на поміч прийшли колеги з Європейського Союзу. У шведському місті Оребро є центральна референс-лабораторія, тобто лабораторія, яка займається верифікацією діагнозу. Ми відправили туди на тестування 52 зразки вирощених у нашій лабораторії збудників гонококів, і не без гордості зараз можемо повідомити, що всі наші зразки були підтверджені. Отож

ми підбрали погідне середовище і наша технологія діагностики не гірша, ніж в Європі. Інша річ, що для цього потрібне й додаткове фінансування, але доки його немає, використовуємо наразі власні можливості.

Коли ж ідеться про діагностування інших інфекцій, то за допомогою лабораторії Тернопільського медичного університету можемо виявляти їх за тими ж стандартами, які діють за кордоном. Візьмемо для прикладу сифіліс. Останніми роками реєструємо в краї чимало пацієнтів із заданими формами, що дуже часто призводить людей до інвалідності. Тому лікарю, погодьтеся, не просто діагностувати всі ці випадки і з'ясувати, чи це результат самолікування, чи вже наслідки недолікованого сифілісу, зрозуміло, що така ситуація породжує й великі сумніви. Ми ж маємо відпрацьовані сучасні методики, які дозволяють верифікувати цей діагноз.

– Те, що у Тернополі незабаром з'явиться референс-лабораторія, – результат активної участі фахівців шкірвендиспансеру в проекті «Покращення у країнах Балтійського регіону менеджменту інфекцій, які передаються статевим шляхом», що фінансував шведський уряд. Чи всі медичні заклади мали рівні шанси взяти у ньому участь?

– Упродовж трьох років наш заклад брав участь у проекті Східноєвропейської співдружності сексуального та репродуктивного здоров'я та прав (Eastern European Network for Sexual and Reproductive Health and Rights, EE SRHR) «Покращення у країнах Балтійського регіону менеджменту інфекцій, які передаються статевим шляхом», що фінансував шведський уряд. Стати учасником цього проекту могли всі бажаючі, інша справа, наскільки хтось хотів витратити свій вільний час для неоплачуваної роботи. Причому, для нас дуже важливим був «момент істини», тобто, можливість верифікувати діагноз. У проекті взяли участь ми і Дніпропетровський обласний шкірвендиспансер, останнім часом долучилися ще й колеги з Рівного. Коли дали згоду на участь в проекті, його експерти відвідали наш заклад, ознайомилися з можливостями лабораторної діагностики, і ми, як кажуть, потиснули один одному руки. Згодом делегація тернопільських дерматовенерологів відвідала університетську клініку міста Упсала в Швеції, де для нас провели вступне заняття, а ми розповіли своїм європейським колегам про стан захворюваності в Україні й заходи щодо діагностики та лікування дерматовенерологічної патології. Продовжили роботу в проекті наші лікарі-лаборанти. Вони пройшли стажування у шведській

референс-лабораторії патогенних нейсерій (директор – професор, доктор медичних наук Магнус Унемо з м. Оребро, Швеція), яка має статус Центру співпраці з ВООЗ з гонорей та інших інфекцій, які передаються статевим шляхом. Їх навчали, як згідно із сучасними євростандартами діагностувати гонореею, бо це друга за поширеністю недуга у світі, яка передається статевим шляхом. Навчившись їхнім методикам, ми мали виділити у себе чисті культури збудника гонорей та відправити їх на підтвердження у лабораторію ВООЗ у Швеції. Зразки, які ми надіслали, підтвердилися сто відсотково. Це завдання продемонструвало, що виконуємо аналізи на міжнародно визнаному рівні якості.

Загалом увесь підготовчий процес, навчання та чисельна паперова робота тривали два роки. Відтепер наша лабораторія стала регулярним учасником міжнародного зовнішнього контролю якості. У серпні стан справ перевірила представник ЄС – спеціаліст з контролю якості лабораторної діагностики, доктор Кай Джоерс з університетської лікарні м. Тарту (Естонія), експерт зі стандарту управління контролею якості медичних лабораторій ISO 15189 Естонського національного агентства з акредитації. Вона вивчала роботу нашої лабораторії на місці та поставила певні домашні завдання, які ми мали виконати, щоб отримати статус референс-лабораторії. Зараз чи не всі завдання вже виконані і ми днями очікуємо приїзду Кай Джоерс. Маємо намір організувати їй зустріч з нашими колегами з Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського. Сподіваємося, вже найближчим часом буде підготовлено наказ для Міністерства охорони здоров'я та наша спільна з ТДМУ лабораторна служба отримає офіційний статус референс-лабораторії такого ж рівня, як у Швеції.

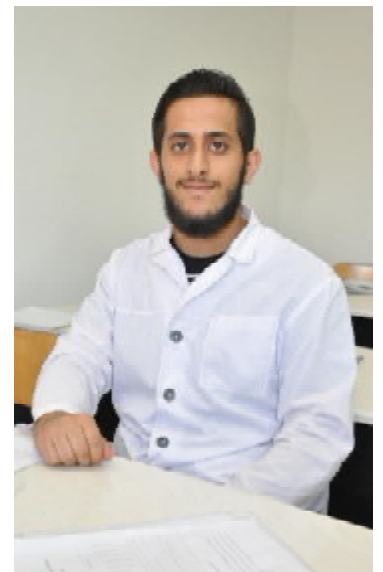
Надалі шкірвендиспансер ділитиметься отриманим досвідом з українськими лабораторіями, а також здійснюватиме контроль за належним рівнем діагностики інфекцій, які передаються статевим шляхом. Серед інших можливостей, зокрема, прийом біоматеріалів для виділення штамів та аналізу їхньої стійкості до антибіотиків. Та головне завдання майбутньої референс-лабораторії – поширення сучасних знань, оцінка якості роботи колег і робота над тим, аби пацієнти завжди були впевнені у результатах. Нарешті настав час для впровадження міжнародних стандартів і системи управління якістю лабораторних досліджень у практику роботи медичних лабораторій України.

Лариса ЛУКАЦУК

ОБ'ЄКТИВ

Антоніна КРУКОВЕЦЬ, студентка першого курсу медичного факультету (вгорі), Муатаз ХУСЕЙН, студент третього курсу стоматологічного факультету (внизу)

— ДІЄТОЛОГІЯ —

АПЕТИТ ПІД КОНТРОЛЕМ

Дієтологи з Корнельського університету (США) розробили рекомендації, які дають змогу оптимізувати харчування таким чином, щоб людина могла позбутися зайвих кілограмів і при цьому залишалася сита.

Фахівці виокремили продукти, що допомагають знизити апетит і тим самим сприяють схудненню. Перші у цьому списку – кедрові горішки, які за рахунок вмісту в них жирних кислот сприяють виробленню гормону, відповідального за насичення та регуляцію апетиту. Також експерти рекомендують їсти щодня гарячу їжу, адже вона швидше тамує голод.

Крім того, тримати апетит під контролем добре допомагають зелені овочі – салат, капуста, шпинат, стебла овочів. Вчені зазначили, що такий вид їжі містить мало калорій, а на його переробку організм витрачає досить багато енергії.

Оливкова олія також потрапила до цього списку. Дослідження засвідчили, що завдяки їй вживанню у людей знижується попит до калорійних продуктів. Зовсім неважко тримати себе у формі, якщо обрати правильні харчі, запевнили дієтологи.

АТОВЦІ

ВІЙСЬКОВІ БУДНІ НАШИХ ВИКЛАДАЧІВ

Нещодавно доцент кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського Мирослав Домбрович перебував вдома у черговій відпустці. Нагадаємо, що з червня цього року Мирослав Іванович проходить службу в Збройних силах України як офіцер медичної служби.

«Півроку тому був мобілізований до українського війська. Від початку служби перебуваю в Красноармійську Донецької області в шістдесят шостому військовому мобільному гос-

Мирослав ДОМБРОВИЧ,
доцент ТДМУ

піталі, де надаю медичну допомогу пораненим солдатам. Це є відділення підсилення медичних підрозділів, переважно до складу яких входять хірурги, травматологи та анестезіологи. Ми є госпіталем другого рівня надання медичної допомоги з елементами спеціалізованої допомоги.

Розумію, що моя місія на Сході України є вкрай важливою й потрібною, адже рятую людські життя. Хочу сказати, що першу допомогу поранені отримують в медпунктах батальйону. Потім їх привозять до нас, де робимо все можливе, зокрема, зупиняємо

кровотечу, оперуємо. Якщо ж потрібно надати кваліфікованішу допомогу, то займаємося евакуацією до Дніпропетровська. Все залежить від складності поранення», — зазначив Мирослав Домбрович.

Він також додав, що в їхньому колективі панує цілковите взаєморозуміння та доброзичливість. Це допомагає краще впоратися зі своїми обов'язками, адже щодня відчуваєш підтримку колег.

«У червні-серпні минулого року до нас надходило багато поранених. У вересні-жовтні під час перемир'я було спокійніше, а зараз знову загострення на фронті, а відповідно й кількість поранених зростає. Окрім Крас-

ноармійська наші групи підсилення є в місцевих лікарнях Курахового, Селідового. Час від часу виїжджаємо в тамтешні лікувальні заклади для надання допомоги пораненим, адже вони потрапляють і туди. Приємно відчувати підтримку та турботу колег з ТДМУ. Часто до нас телефонує заступник декана медичного факультету Галина Крицька, неодноразово з гуманітарною допомогою приїжджала доцент кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Тамара Воронцова»

Під час відпустки Мирослав Домбрович зустрівся з ректором ТДМУ, професором Михайлом Кордою та своїми колегами.

Прес-служба ТДМУ

ТОЧКА ЗОРУ

ДЕРЖСАНЕПІДСЛУЖБА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ РЕОРГАНІЗАЦІЇ

Уже із січня частина держсанепідслужби може стати однією з ланок новоствореної державної установи, яка займатиметься всім й одразу. Під своїм дахом вона об'єднає різнопрофільні заклади. Найбільша прикрість у тому, що така реорганізація, без сумніву, спричинить численні звільнення спеціалістів. Друга ланка буде приєднана до МОЗ України в складі декількох служб під егідою громадського здоров'я. Основна прикрість в тому, що служба знову роз'єднана.

Понад сорок років свого професійного життя віддав санітарно-епідеміологічній службі Тернопільщини Степан Семенович Дністрян. Нині він очільник Державної установи «Тернопільський обласний лабораторний центр Держсанепідслужби України». Пригадуючи події минулих років, розповідає, як зростала, міцніла, зміцнювала свої позиції санепідслужба вже за часів вільної України. Понад тридцять напрямків діяльності — протиепідемічної, профілактичної, санітарно-освітньої, санітарно-гігієнічної лежало на плечах працівників санепідслужби. Перегортаючи якось архівні документи післявоєнних часів, Степан Семенович натрапив на накази головного санітарного лікаря Буцацького району, який командировав дезінструктора Базилевича на три тижні в село Курдибанівку для ліквідації висипного тифу. І уявіть, що одна ця людина із середньою освітою впоралася з таким непростим завданням і самотужки ліквідувала вогнище інфекційного осередку. Другий наказ головного лікаря засвідчував уже про подяку Базилевичу Миколі Миколайовичу. Цей дещо зворушливий, але доволі красномовний випадок минулими чи не найкраще свідчення того, яку роль відіграла санітарно-епідеміологічна служба на усіх етапах становлення нашої держави. Прикро визнавати, каже Степан Дністрян, що до свого столітнього ювілею санепідслужба наближається вже практично розформованою, з втраченим кадровим потенціалом та спотушеною матеріально.

— Розмови, які зараз точаться про те, що санітарно-епідеміологічна служба не потрібна, вважаю, недоречними, у кожній країні вона існує, бо це стратегічний щит держави. Кому нині, скажіть, довірити таку важливу ділянку, як протиепідемічна робота? Хто цим буде займатися? Виходить, що наші досвідчені, спеціально підготовлені кадри, матеріально-технічна база, лабораторії державі не потрібні, і це коли в країні епідемія туберкульозу, хворі на ВІЛ-СНІД, вірусні гепатити, є загроза лихоманки Ебола, — ділиться наболілим Степан Дністрян.

— Ми вже минули перший етап реформ, які, на мій погляд, були непрофесійними та непрофесійними. З однієї служби зробили дві окремі структури. Була єдина санітарно-епідемічна служба Тернопільської області, державний заклад, тепер маємо головне управління Держсанепідслужби та обласний лабораторний центр. Що ми отримали натомість? Усі працівники управління стали спеціалістами, позбувшись статусу санітарного лікаря, а з ним можливість удосконалювати свої знання на курсах підвищення кваліфікації, отримувати надбавки за інтенсивність праці та інше. До речі, з новою реформою, їх чекає те саме.

Немає переконливої інформації подальших дій й щодо мережі закладів у районах. У кожній області вона виглядає по-різному. У нашому краї було 20 санітарно-профілактичних закладів, нині залишилося лише шість міжрайонних установ, де об'єднані два-чотири райони. Ситуація ускладнилася тим, що у тих решти одинадцяти районах, де працюють окремі відділення, їх обслуговують усього чотири-п'ять працівників і їхня функція зводиться, по суті, до обов'язків статиста. Вони займаються збиранням та обліком інфекційної захворюваності. Чи збережуться ці заклади надалі,

наразі впевненості немає, а офіційних повідомлень з цього приводу в область поки що не надходило. Водночас районні органи влади ставлять питання про відновлення служби.

Непокоїть Степана Семеновича й те, що два роки тому держава заборонила перевіряти підконтрольні об'єкти. З нового року знову мораторій на перевірки на півроку. Виняток становлять хіба поодинокі, особливо

мали б забезпечити епідемічне благополуччя на своїх об'єктах і випуск безпечної продукції, але поки що підприємці не завжди й усвідомлюють свою відповідальність, — зауважує Степан Дністрян. — Тому й утворилася ця ніша, яка ніким не заповнена — нас практично позбавили контролюючих повноважень, а підприємцям не вигідно їх виконувати. Наслідків не довелося довго чекати — торік в державі було зареєстровано 68 спалахів інфекційних захворювань, що майже вдвічі більше, ніж попередніми роками. На жаль, статистика не покращується.

Чимало запитань викликало рішення створити Державну службу з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, приєднавши до неї Держсанепідслужбу (ДСЕС). Провідну роль у новоствореній структурі відіграватиме ветеринарна, а не санітарна служба, відтак ДСЕС стане ланкою потужної машини, де тварини важливіші за людей. Планується, що новостворена установа надаватиме адміністративні послуги та здійснюватиме наглядові функції. У структуру також входить управління захисту прав споживачів. Нова структура має запрацювати з січня 2016 року.

Степан Дністрян каже, що йому не цілком зрозумілі перспективи щодо поєднання служби СНІДу із санітарно-епідеміологічною та іншими в складі МОЗ України. Можливо, в інших країнах ці дві структури й добре уживаються під одним дахом, але в Україні вже створені цілі центри, стаціонари, де займаються профілактикою, лікуванням ВІЛ-СНІДу. Не поділяє Степан Дністрян і думку про те, щоб фінансування цієї служби здійснювалося за кошти місцевих громад. Це означає, що на місцях громада сама визначатиме пріоритетні на їх розсуд напрямки діяльності, та й фінансуватиме їх за залишковим принципом, як це трапилося з ветеринарною службою, яка нині фінансується через управління сільського господарства. Раніше політика державного санітарного нагляду будувалася так, щоб

уникнути залежності від інших структур. У такий спосіб було забезпечено об'єктивність розслідування певних випадків, служба мала вертикальне підпорядкування. Як представник держави, структура вводила в дію санітарне законодавство. Якщо вона перейде на фінансування з місцевого бюджету, то, переконаний, влада отримає свої важелі впливу на установу.

Нині ж, за словами Степана Дністряна, ситуація у службі доволі непроста, ускладнена розпорошеністю усіх її підрозділів. Невідомо хто і як координуватиме та контролюватиме їхню роботу.

На переконання Степана Дністряна, руйнація інфраструктури ДСЕС може призвести до непоправних наслідків і не лише тому, що працівники держсанепідслужби опиняться за межами охорони здоров'я. Найбільше від таких реформ втратять люди, які не мають нині впевненості, що їхнє життя та здоров'я у безпеці.

Чому б нам не звернутися до досвіду Сполучених Штатів Америки, які запровадили у себе програму «Здоров'я нації», залучивши до її розробки понад 360 відомчих структур. Звісно, вони виділили на її реалізацію чималі кошти, але така тактика себе виправдовує. Подібна практика не нова і діє в усьому цивілізованому світі. Якщо візьмемо до прикладу країни Євросоюзу чи США, то там 70 відсотків коштів спрямовують на запобігання недуг, і лише 30 % — на лікувальний процес. А у нас 5-6 % — на профілактику, решта — на лікувальний процес. «Прикро визнавати, але такі країни-гіганти профілактичної сфери, як Японія, США за нашими програмами готують лікарів санітарно-гігієнічного профілю, а ми занастали ці факультети в медичних університетах, ліквідували, бо вони нам виявилися «непотрібними» й лікарі цього профілю теж, от тільки чомусь, коли я переглядаю зараз статистику захворювань у області, то картина вимальовується загрозлива. Чи не щодня реєструємо 5-6 нових випадків туберкульозу у дітей, підлітків, декретованого населення, — твердить Степан Дністрян».

Тому маємо наголос поставити на профілактичній діяльності. Займатися ж виконанням цього пріоритету має Держсанепідслужба України.

Лариса ЛУКАШУК

Степан ДНІСТРЯН

5 січня відзначила ювілейний день народження ветеран ТДМУ Ярослава Леонтіївна ЯРМОЛЕНКО.

Вельмишановна Ярослава Леонтіївно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення Кременецького педагогічного інституту, 10 років практичної педагогічної роботи у стінах Тернопільського державного медичного інституту Ви успішно пройшли 15-літній трудовий шлях інспектора, старшого інспектора одного з найважливіших підрозділів – навчального відділу.

Глибоко поважаємо й шануємо Вас як одного з організаторів навчального процесу за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Ярославо Леонтіївно, доброго здоров'я, людського тепла, душевного спокою, добробуту, родинного благополуччя й затишку, щасливого довголіття.

Хай стелиться життя розмаєм
І хилить щастя повен цвіт,
Ми від душі бажаєм
Здоров'я міцного і
многая літ!

14 січня виповнилося 75 років ветеранові ТДМУ, кандидату медичних наук Петрові Андрійовичу МАЗУРУ.

Вельмишановний Петре Андрійовичу!

Сердечно вітаємо Вас з 75-літтям!

Після закінчення середньої школи у стінах університету Ви спочатку працювали лаборантом кафедри нормальної фізіології, відтак здобули вищу медичну освіту, а згодом після чотирьох років практичної роботи хірургом районної лікарні пройшли понад 36-літній трудовий шлях клінічного ординатора, асистента кафедри загальної хірургії.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як одного з талановитих випускників першого покоління, відомого науковця, висококваліфікованого клініциста-хірурга, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Цінуємо Вашу активну громадську діяльність, зокрема, як упорядковану тривалого часу матеріально відповідального кафедри,

куратора студентських груп, неординарно-го лектора товариства «Знання», учасника медико-просвітницьких бригад викладачів, що виступали перед трудівниками в районах області.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначена медаллю «Ветеран праці», грамотами, подяками ректора.

Ваші порядність, працелюбність, людяність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Петре Андрійовичу, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Нехай здоров'я, радість і достаток,
Сипляться, немов вишневий цвіт,
Хай малює доля з буднів свято
І дарує Вам багато літ!

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

31 січня відзначатиме ювілейний день народження лаборант кафедри нормальної фізіології ТДМУ Марія Олександрівна ШАЦЬКА.

Вельмишановна Маріє Олександрівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви успішно пройшли 39-літній трудовий шлях препаратора, лаборанта кафедри нормальної фізіології, виконували одну з найважливіших ділянок роботи – організаційного забезпечення навчального процесу, проведення висококваліфікованих наукових досліджень.

Глибоко поважаємо й шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків. Ваші порядність, працелюбність, уваж-

не ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Маріє Олександрівно, доброго здоров'я, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, людського тепла, душевного спокою, добробуту, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Нехай не згасає молодість душі, бадьорий настрій, невичерпний оптимізм, щедро колоситься Ваша життєва нива!

Хай сміється доля, мов калина в лузі,
У родиннім колі, серед вірних друзів.

Хай крокують поруч вірність і кохання,
Хай здійсняться мрії і усі бажання!

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

10 січня відзначив 60-ліття комендант навчального корпусу № 11 ТДМУ Анатолій Іванович ОГІРОК.

Вельмишановний Анатолію Івановичу!

Сердечно вітаємо Вас з 60-літтям!

Після закінчення Одеського політехнічного інституту Ви пройшли успішний трудовий шлях спочатку на виробництві, згодом – в органах внутрішніх справ, а останні роки – в ТДМУ імені І.Я. Горбачевського: спочатку керівником навчально-оздоровчого комплексу «Червона калина», очільником віварію, а тепер – комендантом навчального корпусу № 11.

Особливо цінуємо Ваш досвід, організаторський талант, вміння працювати з людьми, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваша професійна й громадська діяльність відзначена відомчими нагородами.

Ваші порядність, працелюбність, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановний Анатолію Івановичу, міцного здоров'я, невичерпної енергії, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Хай на життєвій
Вашій довгій ниві
Росте зерно достатку
і добра,

Щоб Ви були здорові і щасливі,
Щоб доля тільки світлою була!

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

14 січня виповнилося 70 років старшому викладачу кафедри медицини катастроф та військової медицини ТДМУ Миколі Бенедовичу ЯРОШЕНКУ.

Вельмишановний Миколо Бенедовичу!

Сердечно вітаємо Вас з 70-літтям!

Після закінчення загальної військової училища, служби у військах, в тому числі участі у військових діях в Афганістані, Ви прийшли в Тернопільський медінститут підполковником, успішно пройшли майже 20-літній трудовий шлях викладача, асистента, а останні понад 13 років – старшого викладача загальної військової підготовки кафедри медицини катастроф та військової медицини, отримали звання полковника.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як висококваліфікованого, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваша військова служба, науково-педагогічна та громадська діяльність відзначені двома орденами й 14-ма медаллями, грамотою обласної ради, подяками ректора.

Ваші порядність, інтелігентність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Миколо Бенедовичу, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Нехай добром наповнюється хата,
Достатком, щирістю і сонячним теплом.

Хай буде вірних друзів в ній багато,
Прихильна доля огорта крилом.

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

СТРУНИ ДУШІ

ТОБІ

Я сонцем раненько позолочу вікну,
Променем чистим тебе розбуджу,
З співом птахів в обіймах почуття
свої принесу,
Яблуневим цвітом завітчаю косу.
І днем теплим, весняним обніму,
пригорну,
Та квіти духмяні до ніг постелю,
Щоб очі іскрились від щастя,
Посмішка і щічки горіли як мак,
І довгі роки накували зозулі в садах.
Нехай же звідусіль тебе вітають,
Слова подяки линуть як весна,
За твої руки добрі і за щире серце
величають,
Для мене ти найкраща, ніжна, дорога.

**Тарас КАДОБНИЙ,
доцент ТДМУ**

ЖІНКАМ

Віншують вас з усіх тисячоліть,
Дурманять ваші погляди і кроки,
Стрічали ви нас впродовж століть

З любов'ю та і взявшись в боки.
Це ж ви життя продовжуєте роду
Й любовний нам підносите нектар,
Учинків ваших не збагнуть природу
І не уникнути нам ваших чар.
Без вас час творить будні з свят,
Даруєм вам коштовні речі,
Торкались коси ваших п'ят,
Тепер спадають лиш на плечі.
Міняли одяг вам віки,
Змінили максі сукні-міні.
Найкращий витвір Всесвіту – жінки
Живуть, мабуть, лишень на Україні.

ТВІЙ ЩОДЕННИК

Довіряв ти йому думки,
Як коню, той що йшов за плугом,
Покривали його рядки,
Спілкувався із ним ніби другом.
Оберегом твоїх був думок,
Та прийшла лиховісна година...
І спинив час в щоденнику крок,
Бо взяла його в руки дружина...

**Валерій ДІДУХ,
доцент ТДМУ**

ПАМ'ЯТІ ДРУГОГО РЕКТОРА ТДМУ, ДОЦЕНТА ІВАНА ІЛЛІЧА ГЕТЬМАНА ДО 85-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ТА 35-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ СМЕРТІ

Йому було присвоєно вчене звання доцента. За короткий період наукової діяльності І.І.Гетьман встиг опублікувати понад 30 наукових праць.

Тодішнє покоління студентів пам'ятає цікаві лекції та практичні заняття асистента, доцента І.І.Гетьмана, бо вони відзначалися оригінальністю, хірургічною майстерністю викладача. Помітний слід він залишив і як керівник виробничої практики студентів у районних лікарнях Тернопільської та Рівненської областей.

Активною була громадська діяльність Івана Ілліча, зокрема, як члена профкому працівників, неординарного лектора товариства «Знання», керівника медико-просвітницької бригади викладачів, що виступала перед трудівниками в районах області.

Окрема сторінка громадської діяльності І.І.Гетьмана — його робота на чолі партійної органі-

затора 25 жовтня 1972 року доцента І.І.Гетьмана призначили ректором Тернопільського державного медичного інституту. Доля відвела йому трохи більше восьми років. Але за цей час Іван Ілліч продовжив спрямовувати зусилля колективу, зміцнення ВНЗ. Зокрема, в цей період навчальний план передбачав вивчення основ вищої математики, аби озброїти студентів знаннями й вміннями використовувати електронно-обчислювальні машини та інші технічні засоби в медичній практиці. Курс на технізацію дав певні плоди. До середини 70-х років в інституті функціонували 3 телевізійні установки для демонстрації студентам оперативних втручань на кафедрах хірургії та акушерства і гінекології. Появилися на кафедрах класи програмованого навчання, тренажери для навчання й контролю знань студентів. Уперше конкретно була звернута увага членів вченої ради на необхідність організації самостійної роботи студентів.

Дедалі частіше на засіданнях ректорату та вченої ради обговорювали якість читання професорами та доцентами лекцій. Тексти лекцій стали навіть надсилати на рецензію в інші навчальні медичні заклади. Систематично почали запрошувати для читання лекцій відомих спеціалістів з інших навчальних закладів і науково-дослідних інститутів. Серед запрошених були, зокрема, академік Амосов М.М., тоді ще член-кор. АН УРСР Шалімов О.О., член-кор. АМН СРСР Зайко М.Н., член-кор. АМН СРСР Даниленко М.В., професори Сокол О.С., Грицюк О.Й., Чернушенко К.Ф. та інші провідні професори з Києва, Харкова, Львова, Москви. В середині 70-х років перспективним напрямком вважали комплексні лекції. Характерною рисою діяльності інституту в цей час було посилення контролю за якістю підготовки спеціалістів. 1979 р. за редакцією ректора доцента І.І.Гетьмана були видані методичні рекомендації «Організація внутривузівського контролю за качеством подготовки врачей».

Період роботи І.І.Гетьмана на посаді ректора співпав з роками нової хвилі русифікації навчального процесу в Україні. Ректор змушений був слідувати курсу

тодішньої держави. Як людина україномовна він, звичайно, боляче переживав з цього приводу. Але тоді не було на це ради.

З 1973 року наукові розробки в інституті проводили в тісному зв'язку з потребами практичної охорони здоров'я. Зросла кількість наукових досліджень, пропозицій, які були впроваджені в практику лікувально-профілактичних закладів області. Активно взялися до наукового пошуку працівники практичної медицини. Інститут спільно з органами охорони здоров'я

профілактичної роботи на громадських засадах. 1979 року відкрили факультет удосконалення лікарів.

У виховній роботі важливим було трудове виховання студентів. Широкої практики набула організація роботи так званого трудового семестру — участь студентів у будівельних, сільськогосподарських і медичних загонах з догляду за дітьми та людьми похилого віку. Активною була в інституті художня самодіяльність. Її колективи й окремі виконавці неодноразово отри-

Іван Ілліч Гетьман народився 21 січня 1931 року в селі Богданівка Знамянського району Кіровоградської області в селянській родині. 1950 року закінчив 10 класів середньої школи й того ж року вступив на стоматологічний факультет Київського медичного інституту. 1955 року отримав диплом з відзнакою та скерування у місто Зборів Тернопільської області на посаду лікаря-стоматолога. 1956-1960 рр. — головний лікар райсанепідстанції та головний лікар Зборівської районної лікарні.

1960 року І.І. Гетьман був переведений на посаду головного лікаря Тернопільської обласної стоматологічної поліклініки. 1961-1963 рр. — завідувач лікувально-профілактичного сектора Тернопільського обласного відділу охорони здоров'я.

Іван Ілліч успішно реалізовував свій професійний та організаторський талант. Але прагнув професійного вдосконалення й хотів зайнятися науково-педагогічною діяльністю. Ректор медінституту П.О.Огій оцінив молодого лікаря, підтримав його бажання і з 1963 року І.І.Гетьман розпочав працювати асистентом курсу стоматології кафедри шпитальної хірургії Тернопільського державного медичного інституту.

Наукова діяльність Івана Ілліча була присвячена проблемам знеболювання в хірургічній стоматології, вивченню й впровадженню в практику нових знеболювальних засобів, а також вдосконаленню пластичних операцій при вроджених вадах та аномаліях щелепно-лицевої ділянки. Він запропонував оригінальний варіант уранопластики, який за ефективністю переважав існуючі тоді методи. 1969 року І.І.Гетьман захистив кандидатську дисертацію на тему «Досвід застосування бенкаїну і тримекаїну в хірургічній стоматології». 1970 року він як очільник курсу стоматології був обраний на посаду доцента кафедри, 1971 року

Грамоту про занесення на Дошку пошани з рук ректора отримав проректор з лікувально-профілактичної роботи, професор Н.І. Тумашова (1970-ті рр.)

заці інституту 1970-1972 рр. У тодішніх умовах на цій посаді не просто було заслужити довіру колективу, але Іван Ілліч як неординарна особистість умів передусім дбати про людей, про інтереси працівників і студентів інституту.

Як перспективного, талановитого науковця, клініциста та

Ректор І.І. Гетьман вручає диплом випускнику Р.В. Островському, колишньому голові студентського профкому (1975 р.)

щорічно проводив районні, міжнародні, обласні та республіканські науково-практичні конференції.

Велику увагу приділяли оснащенню наукових лабораторій, освоєнню нових методик наукових досліджень. Зокрема, впровадили електронну мікроскопію, зорганізували гістохімічну, ультрамікромікроморфологічну та морфометричну лабораторії, обладнали їх відповідною апаратурою. Це дозволило значно підвищити рівень наукових досліджень і виконання дисертаційних робіт. Активізували виконання госпдоговірних наукових досліджень. У 70-х роках видали майже 60 методичних листів за результатами наукових досліджень.

1973 року створили раду молодих учених і спеціалістів, яка після ради студентського наукового товариства продовжувала сприяти підготовці наукових кадрів.

У 70-х роках в інституті ввели посаду проректора з лікувально-

мували нагороди на міських, обласних і республіканських оглядах.

І.І.Гетьман дбав також про зміцнення матеріальної бази інституту. Зокрема, було побудовано два гуртожитки по вулиці Живова.

Успішна професійна та організаторська діяльність І.І.Гетьмана відзначена орденом «Знак Пошани», медаллю «За доблесну працю», почесним знаком «Відміннику охорони здоров'я». У ректора було ще чимало планів щодо вдосконалення всіх напрямів діяльності інституту. Але хвороба та передчасна смерть внаслідок повторного інфаркту міокарда 22 січня 1981 року перервали натхненну працю Івана Ілліча.

Ім'я Івана Ілліча Гетьмана назавжди залишиться в історії нашого університету і в пам'яті вдячних пацієнтів, у пам'яті всіх, хто працював з ним, вчився у нього та знав його.

Ректорат ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

МІЙ ВЧИТЕЛЬ

Знайомство з моїм вчителем, щелепно-лицевим хірургом, завідувачем курсу стоматології кафедри госпітальної хірургії Іваном Іллічем Гетьманом відбулося 1971 року в стоматологічному відділенні обласної клінічної лікарні.

При його солідній статури і, зда-

валося б, суворості, я був приємно вражений його добротою й простотою у спілкуванні зі мною та працівниками стоматологічної клініки, а також увагою до моїх побутових проблем.

Іван Ілліч був лікарем від Бога. Незважаючи на його занятість як ректора інституту, він приділяв

велику увагу лікувальній роботі та проводив час у відділенні не лише у робочі дні, а й у вихідні та святкові. Клініка для нього була другим рідним домом. Одного разу спитав в Івана Ілліча, чи треба і мені приходити в клініку у вихідні та святкові дні, на що мій вчитель запитав: «А якби тут лікувалися ваші рідні, ви б приходили у свій вільний час?» Моя відповідь була: «Так». З того часу й для мене клініка стала другим домом.

Асистуючи Іванові Іллічу під час операційних втручань, я був приємно вражений його ювелірними маніпуляціями при проведенні пластичних операцій у дітей та дорослих.

Академічність, послідовність і глибина поданого матеріалу при читанні лекцій зі стоматології стали для мене уроком у моїй подальшій роботі, за що я щиро вдячний моєму вчителю та наставнику Іванові Іллічу.

Організаторські здібності, його чуйність, людяність, увага до болю та страждань пацієнтів, тонкощі хірургічних маніпуляцій та талант як лектора і донині використовують усі, хто жив і працював з незабутнім Іваном Іллічем.

**Степан ЧЕРКАШИН,
професор, завідувач
кафедри стоматології ННІ
пслядипломної освіти ТДМУ**

УВІЙТИ В РІЧКУ

У №18 (26 вересня 2015 року) газета «Медична академія» друкувала твір доцента ТДМУ Леоніда Кравчука «Увійти в річку». Автор вирішив продовжити свою оповідь, яку сьогодні пропонуємо вам.

Цього разу, переступивши поріг квартири, Андрія Григоровича зустріла посмішкою дружина, прийняла олію й хліб, дбайливо поставила на кухонний столик. Показала на підготовлену вечерю на столі, а сама вместилася поруч, з надією порозмовляти про події дня. Крадькома поглянула, як чоловік смакує голубцями, остаточно переконавшись, що розмови не буде, поквалилася до себе читати чергову статтю. Прибравши на столі, чоловік узяв пульт та увімкнув улюблений телеканал «Мега» й зручно вмовстився на дивані. Передача присвячена була єгипетським гробницям, але в голові Андрія Григоровича знову промайнула думка про сьогоднішню лекцію.

— Про що ж хотіла поговорити загадкова студентка? — інтригувало викладача.

На хвилинку Андрій Григорович прогнав всі думки, і сам до себе промовив: «Якщо така неординарна дівчина, то якими тоді є її батьки?»

Та досить собі голову ламати, подумав терапевт, завтра наступна лекція — ось і довідаюся, що від мене хочуть. А то можна що завгодно думати та вигадувати.

... Ранок розсипав по столі обломки сонячних променів, наче коштовне каміння. Заглянув свіжим подихом через привідчене вікно, полоскотав ніс приємним запахом з кухні й нарешті змусив згадати про чай із смачним бутербродом. Відтак найкоротшим маршрутом Андрій Григорович подався до головного корпусу. Ще раз обдумуючи деталі наступної лекції, викладач зручними сходами прямував до просторої аудиторії.

Впевненим рухом відкрив потрібний сайт і на моніторі з'явилася тема лекції та рекомендована література. Початок лекційної години зроблено, все складається добре. Не піймавши своїм поглядом чогось незвичайного, викладач зупинився на третьому ряду, де старанно виводила план та загадкова постать, яка справилася на досвідченого в життєвих коловертнях чоловіка хвилююче враження лише кількома словами. Переписавши план і запропоновану літературу, десятки пар очей, випромінюючи тепло, бадьорість, сконцентрували всю свою увагу на лектора. Емоційно викладаючи підсумовуючу частину лекції, викладач і не помітив, як швидко злетіла академічна година.

Андрій Григорович ураз відчув на собі чийсь погляд. Звичайно, це були очі тієї дивної студентки. За якусь хвилину вона підійшла до викладача.

— Я просила б вас оглянути мою маму. Куди лише вона не зверталася, але правильного діагнозу лікарі не встановили, останнім часом матуся себе погано почуває...

Андрій Григорович спочатку розгубився на хвилину, потім посміхнувся і спокійно відповів:

— Якщо Вашій матусі буде зручно, кожного вівторка і четверга я її прийму в другій міській лікарні.

Щиро дякуючи за розуміння, студентка пірнула в потік білих халатів, які, мов молоко, розлилися навкруг.

Робочий тиждень завершувала п'ятниця, відмірявши п'яту годину, нагадувала про підбиття підсумків дня. Не дочекавшись своєї домовленої пацієнтки, лікар о 17:15 хотів уже зачинити свій кабінет.

Та раптом — хтось постукав, двері відчинилися, до кабінету увійшла жінка літ сорока.

Андрій Григорович радше відчув, ніж зрозумів, що це, мабуть, мама тієї студентки. Згодом попросив детально описати, що її турбує. Уважно слухав. Але голос жінки якийсь дивно чіпав ті потаємні струни людської душі, які не так просто спочатку віднайти, а потім їх розхвилювати. Не надавши цьому миттєвому припливу емоцій ніякого значення, терапевт підвів очі й поглянув на підрум'янене розмовою обличчя жінки.

Голос, мов старе вино, паморочив голову, лікар втрачав увагу й розуміння-значення почутих слів про недугу, сидів просто та вслухався в тиху мелодію лагідного голосу, переплетеного словами. Це помітила жінка, зупинилася, перевела погляд. Андрій Григорович опанував собою, ніби нічого не сталося, запитав, скільки часу тривають озвучені симптоми.

— Майже два роки, але останніми місяцями, ці болі посилюються.

За свій чималий професійний стаж довелося вислухати не один десяток пацієнтів та їхні скарги на недуги, але тут якийсь незвичайний стан. Біль то проявляється, то зникає, то різкий, то ниючий, одним словом, буде над чим поморочити голову.

— Крім того, дуже часто відчуваю ниття в спині, грудному відділі, тягне праву руку, — продовжувала мама.

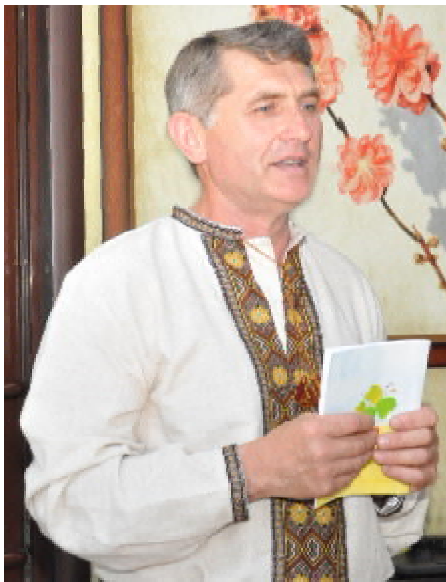
Андрій Григорович уважно, на перший погляд, слухав жінку, але її голос дивовижним звучанням заповнював простір кімнати, заколисував душу, пригортав, обіймав спокоєм, як гіпноз.

Ніби все зрозуміло, знайомі ознаки відхилень у хребті, які можна відновити через відповідні вправи, масаж. Але більше турбував лікаря внутрішній дискомфорт, який відчуває жінка.

Поставивши кілька уточнюючих запитань, Андрій Григорович уже сформував попередній алгоритм лікування. Наприклад — необхідно оглянути хребет,

грудний відділ, аби переконатися, чи на місці хребці та чи немає якихось інших відхилень в організмі.

Запропонувавши місце на медичній кушетці, лікар уважно обстежував хребет, намагаючись знайти щось для підтвердження больових синдромів. По тому, як під правою лопаткою відчувалися утвердіння м'язів і як напружувалося тіло жінки, терапевт збагнув, що це є перше джерело болю. Як і до шийного відділу, так і нижче до попереку больові відчуття не спадали. Одним словом, необхідно зробити хоча б три сеанси масажу з елементами мануальної терапії, щоб зняти утвердіння м'язів, розігріти їх та надати їм попередньої природної еластичності. Ще раз пройшовшись точковим дотиком важливими енергетичними лініями спини, Андрій Григорович переконався остаточно у правильності своїх намірів.

Леонід КРАВЧУК

Звернув увагу на красиві плечі жінки, підпалені сонцем, та з двома білими лініями від білизни, почав заповнювати медичну картку.

Пацієнтка ніби відчувала погляд лікаря, відповіла вчасно, що дуже любить квіти, якими обсадила всю ділянку на дачі.

Ледь торкнувшись ногами підлоги, жінка поволі почала застібати кофтину, підвівши з вдячністю очі на лікаря. Легкий рум'янець крадькома розливався на круглих щічках і з куточків правильних губ несміливо показала посмішка та принишкла, довершуючи чудовий образ.

Така рівновага рухів і слів якось по-особливому привертала увагу лікаря.

Відтак у душі гойднулася якась тиха хвиля, хлюпнувши загадковими словами красуні студентки

Андрій Григорович, запропонувавши пацієнтці зробити аналіз крові та підійти до нього через два дні, ще раз глянув в обличчя жінки і зустрів таку ж саму допитливу та привабливу пару грайливих очей, як у красуні студентки.

Жінка вийшла з кабінету. Андрій Григорович почав картати подумки себе за те, що не запам'ятав, як її звати. Зібравши думки, які розсипалися, мов горох у траву, від всього почутого, побаченого й тих незрозумілих емоцій, він почав гортати

картку пацієнтки, щоб знайти її дані. Якесь незвичне прізвище — Богодарська, зате поширене в краї ім'я Оксана Михайлівна.

Лікар підвівся, ще раз глянув на спорожнілу кушетку, десь у потаємних куточках душі пошкодував, що так швидко розпрощався з пацієнткою, потягнув руки догори, розправив міцні плечі, на повні груди вдихнув ароматизоване повітря від захоплюючих парфумів жінки і з добрим настроєм почав збиратися додому.

... Лікар завжди, якщо мав вільну годину, заходив до храму, щоб наодинці подякувати за успішні справи Богові та попросити підтримки у подальших намірах і діях. Борючись за життя, не можна думати про смерть. Особливо, коли йдеться про лікування хворого чи зцілення недужого. В боротьбі життя зі смертю має бути віра, надія і любов. Тож Господь допомагає і опікує тих, хто до останнього подиху не втрачає віри в Божу ласку, надії на успіх доброї справи та любові до краси людської душі.

Вийшовши з храму, Андрій Григорович попрямував повз тихе хлюпання надвечірнього озера додому. Свіжа прохолода від води піднімала настрої, відновлювала сили. День добирав краю, сонячне проміння неохоче чіплялося за верхів'я дерев протилежного берега, сонливо залягало за далекий обрій. Так, перевертаючи в пам'яті події дня, лікар незчувся, як підійшов до своєї квартири. Звичним рухом відчинив двері, в коридорі не світілося, отже, дружини ще немає вдома. У голові пробігла лиха думка:

щось останнім часом цих затримок дуже багато в наукового керівника. Але наука потребує жертви й нічого тут не зобиш. Роздуми перервав телефонний дзвінок, який підтвердив хвилювання, дружина повідомила, що буде після десятої години та просила вибачити за неприємно вечерю. Водночас наголосила, що в холодильнику є чим пожитися. На газовій плиті засопів чайник, на розпалі затилю впало кілька голубців, дбайливо приготовлених жіночими руками. Пробігла якась мить і вечеря була готова. Допивши зелений чай, Андрій Григорович подався до власної бібліотеки, щоб підчитати, знайти поради у медичній літературі різних епох, поповнити потрібні знання, а особливо після зустрічі з такою приємною й поки що незбагненною проблемою пацієнтки, де доведеться ще не один ребус розібрати. Від своєї книгозбірні Андрій Григорович отримував завжди задоволення. З переповнених полиць на нього гордо й величаво дивилися пошторовані за тематикою книги найрізноманітніших періодів і видань. У цих книгах кохався їх власник і найбільше цінував друковане слово, яке давало мудрі поради, відкривало життєві істини, будило розум, розвивало уяву. З кожної прочитаної книги залягало завжди в душу щось зворушливе, яке чогось повчало, а то й застерігало, зміцнюва-

ло та примножувало духовні чинники людської душі. Андрій Григорович дійшов висновку, що в процесі написання книги беруть основну участь розум, почуття, фантазія, та й пишуть, мабуть, книги для того, щоб у світі було більше добра, правди та краси.

Рука сама потягнулася до потертої часом і чиймись руками шкіряної обкладинки стародруку. Акуратно перегорнув кілька пожовклих сторінок і занурився в зміст. Час перестав існувати. Із давніх рядків лікар довідався про те, що його захоплювало, переконувався в тому, в чому вагався й відкривав для себе нові таємниці, напрацьовані попередніми поколіннями.

Андрій Григорович незчувся, як тихо відчинилися двері, якось байдуже увійшла дружина, скупко перекинулася кількома словами й пішла на кухню. Чоловік, перервавши читання, обережно поставив книгу на місце й подався теж на кухню. Дружина саме допивала чай.

Вмістившись за кухонним столиком, обговорили найбільш важливі події дня. Годинник відбив одинадцять, підказавши, що час відпочивати. А новий ранок уже ніс зустріч із студентством на лекції. Коли працюєш з молоддю, то ніби процес старіння призупиняється, відчуваєш себе завжди бадьорим, підтягнутим, дотепним, а головне — в тонусі, у вирі всіх подій. Слід, звісно, й володіти професійно своїм фахом, адже студенти не лише є неслухняними, вони ще дуже допитливі, жадаючи поповнити себе всім необхідним, що треба на нелегкій життєвій дорозі та у професійній діяльності. Андрій Григорович завжди старанно ставився до своїх лекційних годин і відчував від цього велике задоволення.

Читаючи необхідний матеріал для майбутніх лікарів, в очах їх бачиш не лише зацікавленість й захоплення, але ще й подив і доброзичливість. Проходячи повз рівенькі лави працюючих студентів, обов'язково зустрінеш юнака, який буде нагадувати тобі молодість або самого себе в чомусь, і на душі стає якось добре та щемно, а зустрінеш сині очі під білою шапочкою, згадаєш своє перше кохання, яке чомусь не йде з голови все життя: чи тому, що було першим, чи тому, мабуть, що воно було таке щире й найчуттєвіше та викарбувало чіткий слід у пам'яті, свідомості. Від цих спогадів миттєво десь десятиряться твої сили, подвоюється енергія, злітає з пліч втома, розбігаються усебіч прожиті літа.

Раптом пучок сонячного проміння постукав у привідчене вікно, сповіщаючи про новий робочий день. Андрій Григорович швидко підвівся, стараючись не робити зайвого галасу, щоб не тривожити ще сонну дружину, яка скептично ставилася до ранкових пробіжок чоловіка, стверджуючи, що науково доведено про малоефективність фізичної зарядки.

**Леонід КРАВЧУК,
доцент ТДМУ**

